

SPELEOLOGIJA

Skriveni svijet

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA
Bjelasica, Komovi & Prokletije

365

Speleologija

U sklopu projekta izrade Katastra speleoloških lokaliteta za opštine Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac i Petnjica, koji je podržala Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu Komove i Prokletije, locirano je 328 pećina.

Na istraživanom području opisano je ukupno oko 45 kilometara podzemnih kanala, a ukupna dubina svih istraženih pećina je 7.725 metara. Na području opštine Berane opisano je 90 speleoloških lokaliteta, 24 na području opštine Petnjica, 64 na području opštine Kolašin, 36 na području opštine Mojkovac i 114 na području opštine Bijelo Polje.

Na području istraživanog regiona nalazi se najdublja jama u Crnoj Gori, a to je Željezna jama (Iron deep) - 1162 m. Jama na Treštenom vrhu (Nyx) je jama sa najdubljom vertikalom od -429 m, ujedno i dvanaesta najdublja vertikala na svijetu. Ovi zastrašujući bezdani, grotla koja obuzimaju dušu i um speleologa, nalaze se na području Maganika, opština Kolašin.

Najduža pećina u Crnoj Gori - Pećina nad Vražjim firovima 17,5 km se nalazi u opštini Bijelo Polje a u istraživanom regionu je osam pećina dužih od 1000 m. Tri pećine duže od 1000 m se nalaze na području opštine Bijelo Polje, jedna na području opštine Berane, jedna na području Mojkovca i tri u opštini Kolašin.

*Svi vi koji imate iskustva u speleologiji, obavezno kontaktirajte
Planinarsko-speleološki klub Akovo koji može organizovati posjetu pećinama:*

PSK Akovo

www.speleologija.me

polje@t-com.me

069 377 393

Bijelo Polje

Pećina nad Vražjim firovima

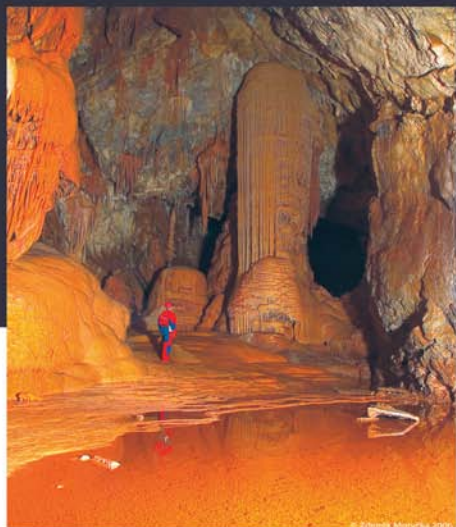
Đalovića klisura

Nadmorska visina: 820

Dužina: 17.500 m

Pećina nad vražjim firovima (Đalovića pećina) jedna je od najljepših pećina u Evropi. To je najduža pećina u Crnoj Gori, a nakon 25 godina istraživanja, poznato je više od 17 km. Pećina nad Vražjim Firovima sastoji se od većeg broja kanala, hodnika i dvorana. Od prostranog ulaza, put kroz pećinu vodi kroz negostoljubivi “Kanal sa jezerima” u kojem ima 15 stalnih jezera a periodičnih između 20 i 30. Slijedi “Veliki” i “Mali lavirint”, splet petanaestak kanala različitih dimenzija.

Mnogi smatraju ovaj dio pećine najljepšim jer je tu i najveća koncentracija pećinskih ukrasa različitih oblika i boja. Veliki kanal dominira u odnosu na sve ostale dijelove pećine svojim imponirajućim dimenzijama. Prosječna širina kanala je oko 8 m mada može da dostigne i 20 m, a prosječna visina je oko 20 m, dok na pojedinim mjestima dostiže i 60 m, tako da bi se u ovom prostoru mogla smjestiti zgrada od 20 spratova. Posebno divljenje zaslužuje ogromna dvorana “Katedrala”, sa velikim stalagmitom čija je visina oko 18 metara. Četvrta cjelina obiluje vodom ali ima i veliku koncentraciju pećinskih ukrasa. U ovom djelu otkriven je i lijep vodopad visok oko šest metara.

Pećina nad Vražjim firovima (Đalovića pećina)

Bijelo Polje, Crna Gora

Speleološki odsek Planinarskog saveza Beograda
Česka speleološka zajednica
PSK Akovo

PREGLEDNA MAPA

Bijelo Polje

Novakovića pećina

Muslići, Novakovića stijene

Nadmorska visina: 903

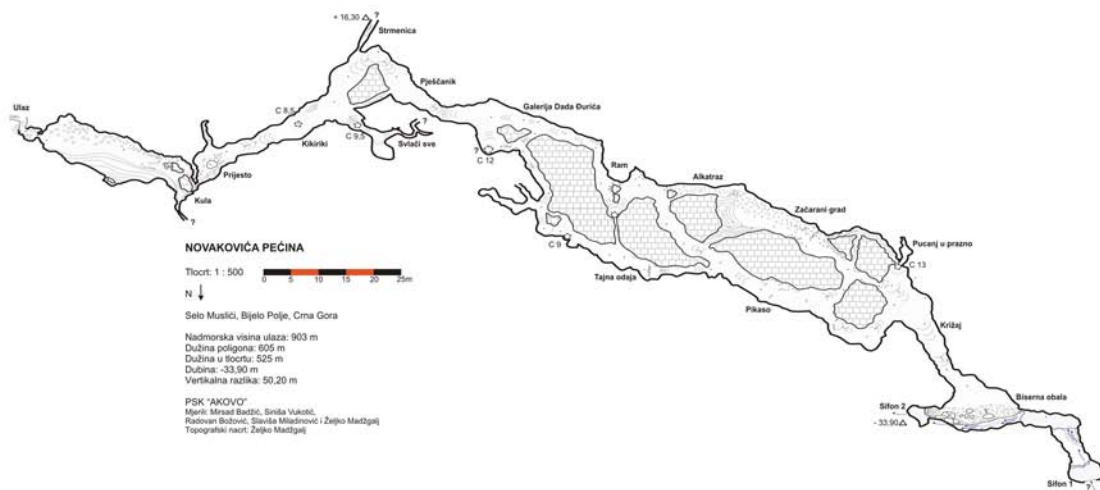
Dužina 605

Dubina 34 m

Novakovića pećina se svrstava u red najznačajnijih speleoloških objekata u CrnojGori. Proglašena je zaštićenim prirodnim područjem. Nalazi se na 28 kilometara od Bijelog Polja, u srcu Vraneške doline. Mještani su zbog brojnih isprepletanih kanala imali poseban strah od ulaska u pećinu, pojačavan pričama da su mnogi znatiželjnici satima tamarali kroz pećinski lavirint bezuspješno pokušavajući da nađu izlaz.

Ipak, želja da se otkrije skriveno (nikad pronađeno) blago o kojem govore brojne legende bila je jača od straha. Zanimljivo je da su istraživanja pokazala da je i strah bio bezrazložan: svi kanali su kružni i ponovo se spajaju sa glavnim kanalom.

Ulaz je malih dimenzija (širina - 1,80 m, visina - 0,65m), a pećina je laka za prolazak.

Bijelo Polje

Osoja, pećina

Dobrakovo, Gradinski krš

Nadmorska visina ulaza: 869

Dužina 314

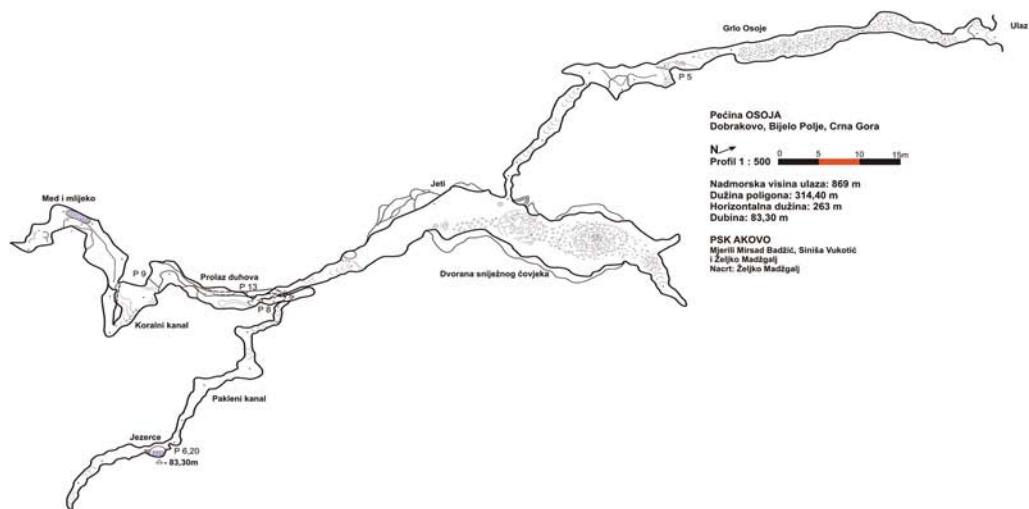
Dubina 83 m

Pećina Osoja jedna je od najljepših pećina u opštini Bijelo Polje, a zbog blizine magistralnog puta ima veliki turistički značaj.

Nakon stotinu metara blatnog kanala kroz koji nije lako proći (obavezno uže i speleološka oprema), dolazi se do dvorane „Sniježni čovjek“ u čijem centru dominira ogroman kip Jetija, visine šest metara. Dvorana se nalazi na dubini od oko 44 metra, duga je 55 m, široka od 5 do 10 m, a visinase kreće od 9 do 13 metara. Pored Jetija ima dosta i drugog pećinskog nakita.

U jednoj odaji su zanimljivi helaktiti koji rastu nepravilno, u svim pravcima.

Berane

Župan pećina

Lubnice, Župan

Nadmorska visina ulaza: 1205 m

Dužina: 1160 m

Dubina: 22,50 m

Najduža pećina u opštini Berane sa brojnim prirodnim vrijednostima, a ima i veliki arheološki, paleontološki i biološki značaj. Premjereno je 1160 m kanala Župan pećine na brdu Župan, a ostalo je još nekoliko neistraženih pravaca. Dubina pećine je oko 22 metra a visinska razlika 30 metara. Ulaz je širok oko 20 m a dugačak 100 m. Kanal se onda račva u nekoliko pravaca.

Osim vodenog, svi važniji kanali se spajaju sa glavnim, a pećina se završava puževim kanalom. U Župan pećini su pronađeni ostaci kostiju praistorijskog pećinskog medvjeda. U njoj je identifikovana podvrsta *Anthroherpon taxi remyi* koju je opisao francuski biolog Rene Jeannel 1931. godine. Župan pećina je tipski lokalitet ove podvrste. *A. taxi remyi* je pronađen još i u Bracanovića pećini i nigdje više na svijetu.

Mojkovac

Čavčanica

Žarski katun, Mučnica

Nadmorska visina ulaza: 1757 m

Dužina: oko 800 m

Dubina: oko 150 m

Najduža pećina na području opštine Mojkovac je Čavčanica, netaknuta pećina velike vrijednosti. Istražena je dužina oko 800 m, a dubina oko 150 m. Pećina ima dva glavna dijela: jedan je pretežno janskog karaktera, a drugi pravac je pretežno horizontalnog pružanja sa značajnom koncentracijom sedimenata.

Pećinski dio ima značajnu akumulaciju vode i veoma lijepe pećinske ukrase. Veći prostori povezani su mrežom kanala koji se nerijetko pružaju u više nivoa. Pećinu nastanjuju ptice, žutokljune galice.

Petnjica

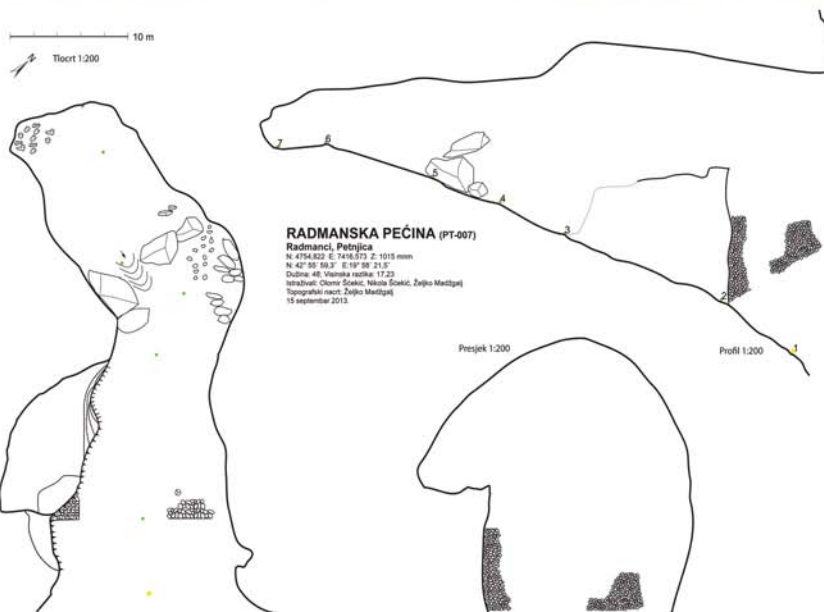
Radmanske pećine

Radmanci, Radmanska klisura

Nadmorska visina: 1070 m

U Radmanskoj klisuri u opštini Petnjica istraženo je šest pećina. Pećine nijesu duge, oko 50 metara dužine, ali imaju izvanredan arheološki i naučni, pa samim tim i turistički značaj. Radmanska klisura i lokalitet Torine, sa čuvenom Zazidanom pećinom, odnosno utvrđenjem, prema mišljenju stručnjaka je najvredniji i najbogatiji u Crnoj Gori iz doba neolita, odnosno mlađeg bronzanog doba, između trećeg i drugog milenijuma prije nove ere. Istraživanja na ovom lokalitetu su sproveli arheolozi Polimskog muzeja iz Berana.

Cjelogodišnji turizam u planinskim destinacijama BiH i Crne Gore

Ova publikacija izrađena je uz podršku Evropske Unije. Sadržaj je isključiva odgovornost Regionalne razvojne agencije za Bjelasicu, Komove i Prokletije i ni na koji način ne predstavlja službene stavove Evropske Unije.

Ovaj projekat finansira EU

IPA program prekogranične saradnje
Bosna i Hercegovina – Crna Gora